

8° Hyg. 3224

x

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET 2. AFD.

Hyg. 8°

2 2 014 8 00329 X

Om Foranstaltningerne

mod

Udbredelsen af veneriske Sygdomme

i Kjøbenhavn

af

Dr. S. Engelsted.

S. H. H.

Kjøbenhavn.

C. A. Reitzels Forlag.

1861.

Danmarks Natur-og Lægevidenskabelige Bibliotek

20002751

Universitetsbiblioteket
2. Afdeling • Nørre Allé 48

BIBLIOTHECA
UNIVERSITATIS
HAUNIENSIS

... il ne suffit pas toujours
de se borner à soulager aux hommes leurs douleurs pour les leur
faire accomplir; il faut, dans quelques circonstances,
leur donner quelquefois des soins à la fois et à la
fois à leur faire un bien plus grand; et c'est
c'est sous ce double point de vue que l'humanité
seul et l'humanité doit avoir en vue les choses.
L'humanité veut être et ne peut être que bien de son
partout le bien; on administre toujours la justice
de son intention et les motifs, qui le font agir;
mais s'il n'y a que des motifs sans instruction, on peut
sagement en l'absence des motifs.

Notes historiques sur les hôpitaux établis à Paris, pour traiter
la maladie vénérienne, Paris, an XI. pg. 44 (cfr. Parent-Duchatelet,
de la prostitution, edit. 3, T. II. pg. 14)

... den 15de Aarhundrede, da Syphilis blev beskrevet som en ondartet epide-
misk Sygdom, der ofte medførte Døden; en Periode, som
ligger vor Tid meget nærmere, kan afgive tilstrækkeligt
Exempel. En udmærket fransk Læge, Michel Cullerier, som
døde 1827, har meddelt et saadant, idet han har beskrevet *)
den Behandling, Patienter med veneriske Sygdomme bleve

I.

Uagtet Benævnelsen «venerisk Sygdom» og «Syphilis»
af og til forekommer paa Dødelisterne, maa man dog
nuomstunder ansee det for en Undtagelse at veneriske
Sygdomme og specielt Syphilis umiddelbart giver Anled-
ning til Døden. Men denne Regel har kun Gyldighed,
naar Patienterne blive underkastede en passende Behand-
ling eller blive stillede under gunstige hygieiniske For-
hold, med andre Ord, naar de nyde godt af vor Tids
Fremskridt i Civilisation og Humanitet. Under modsatte
Forhold er Døden en ligesaa hyppig Følge af Syphilis,
som af de fleste andre formedelst deres Dødelighed fryg-
tede Sygdomme. Beviser herfor ere ikke vanskelige at
føre; Sygdommens Historie leverer dem i Mængde. Det er
ikke nødvendigt derfor at gaae tilbage til det 15de Aarhun-
drede, da Syphilis blev beskrevet som en ondartet epide-
misk Sygdom, der ofte medførte Døden; en Periode, som
ligger vor Tid meget nærmere, kan afgive tilstrækkeligt
Exempel. En udmærket fransk Læge, Michel Cullerier, som
døde 1827, har meddelt et saadant, idet han har beskrevet *)
den Behandling, Patienter med veneriske Sygdomme bleve

*) Notes historiques sur les hôpitaux établis à Paris, pour traiter
la maladie vénérienne, Paris, an XI. pg. 44 (cfr. Parent-Duchatelet,
de la prostitution, edit. 3, T. II. pg. 14)

underkastede i Bicêtre 1787, da han blev ansat som Læge ved denne Anstalt. Et kort Udtog af hans Beskrivelse vil bedre end den vidtløftigste Statistik give et Begreb om hvorledes Syphilis forholder sig, naar de deraf angrebne Patienter blive stillede under ugunstige Forhold. . . . »Antallet paa Patienter var utrolig stort i Sammenligning med Værelsernes Størrelse. Dersom Kjendsgjæringen ikke forelaa, skulde man være fristet til at betvivle Muligheden af at Livet kunde vedligeholdes i en Luft, hvis Mængde var saa utilstrækkelig og hvis Beskaffenhed var saa skadelig for Sundheden. I Ventelokalet kunde kun Halvdelen af Patienterne ligge fra Klokkeren 8 om Aftenen til Klokkeren 1, og den anden Halvdel fra Klokkeren 1 til Klokkeren 7 om Morgenen (der var kun 1 Seng til 8 Patienter); hver enkelt Patient fik saaledes kun Hvile den halve Nat. Værelset var mørkt og i enhver Henseende urenligt; Vinduerne vare tilspigrede og gave ingen Adgang for Luften, nogle af dem vare endog tilmurede, hvorved Sygestuerne fik Udseende af Kachotter. Ruderne vare saa dækkede med Smuds, at de vare uigjennemsigtige. Halmsækkene vare fyldte med Halm, som ikke havde været fornyet i flere Aar; Tepperne vare lasede og gjennemtrukne med ekrementielle Stoffer og purulente Udtømmelser fra Patienternes Saar; Hovedpuderne havde intet Overtræk, saa at Patienterne maatte hvile deres Hoveder paa Bolstrer, som vare stinkende af Udtømmelser fra flere Aars Patienter. Da man ikke tog flere end 100 Patienter (50 af hvert Kjøen) under Kuur paa eengang og da man kun begyndte en ny Kuur hver anden Maaned, maatte 200—250 Patienter, og især de, som manglede Penge og Protektion, vente i dette Lokale i 6—9 Maaned eller endog et Aar, inden de kunde opnaae den Lykke

at komme under Behandling. I denne lange Ventetid gjorde Sygdommen betydelige Fremskridt, mange Patienter bleve angrebne af Gangræn og Febre, og Døden bortrev et stort Antal.

Selve Sygestuerne vare meget lave og overfyldte med Senge, hvoraf hver maatte benyttes af 8 Patienter; da de ikke kunde udluftes, vare de opfyldte med en utrolig Stank. Behandlingen var eens for Alle og varede altid i 6 Uger, hverken kortere eller længere. Naar denne Tid var forløbet, blev Patienten udskrevet, helbredet eller uhelbredet; han havde ikke Ret til at fordre mere. Det er vanskeligt, at gjøre sig en Idee om Ondartetheden af de Affektioner, som bleve behandlet i disse Lokaler; og Dødeligheden var ogsaa meget betydelig: Af Fruentimmer døde omtrent i Gjennemsnit over 100 aarlig og af Mandfolk omtrent 60.»

I vor Tid, da Hensyn til en god Hygieine mindre forsømmes og Humanitetens Fordringer mere respekteres, træffer man ikke i Hospitalerne et saa mørkt Billede af denne ondartede Sygdom, og det er kun undtagelsesvis at den i det Hele taget forekommer i en saa frygtelig Form. Naar den forkorter Livet, da er det sjelden umiddelbart, men hyppigere middelbart, enten ved for bestandig at nedbryde Patientens Helbred, eller ved at udøve skadelig Indvirkning paa hans Afkom.

Nogle Former af venerisk Sygdom (de gonorrhøiske) forsvinde i Reglen efter nogen Tids Forløb, uden at efterlade varig Indvirkning paa Patientens Helbred. Dog forekommer der ikke sjelden Undtagelser herfra: rheumatiske Affektioner, Strikturer, Prostatastulster o. s. v. kunne, i Forbindelse med den dermed ofte følgende Hypochondri, udøve en ikke lidet skadelig Indflydelse paa Helbredet,

og ofte bidrage til at forbitte og undertiden til at forkorte og ende Livet.

Med Hensyn til den syphilitiske Sygdom er Forholdet meget uheldigere. I en Deel Tilfælde forsvinde Symptomerne for bestandig, efter kortere eller længere Tids Behandling. I mangfoldige Tilfælde forsvinde Symptomerne, men efter nogen Tids Forløb viser Sygdommen paany sin Nærværelse i Organismen ved de samme eller andre Symptomer; dette gjentager sig atter og atter; lidt efter lidt bliver Sygdommen mere og mere lokal, og først efter en Række af Aar, ofte efterat den efterhaanden har angrebet Hud, Slimhinder, Been o. s. v., synes den at være ophørt. Disse gjentagne Recidiver have undertiden, især naar Affektionerne begynde at lokalisere sig, ikke paafaldende Indflydelse paa Patientens Helbredstilstand i det Hele taget, og hindre ham saaledes ikke kjendeligt eller i høi Grad i at passe sit Kald i Livet; men der forekommer ogsaa Tilfælde, hvor hvert Recidiv har en svækkende Indvirkning paa Patienten, saa at hans Udseende lidt efter lidt bliver kachektisk og hans Kræfter aftage; og undertiden optræde Symptomerne under en saadan Form, at han kommer i øieblikkelig Livsfare, eller for bestandig eller i lang Tid bliver udygtig til enhver som helst Stilling i Livet (f. Ex. ved Affektion af Nervesystemet eller de indre Organer). Endelig har den syphilitiske Sygdom den sørgelige Følge, at de Børn, som fødes af deraf angrebne Forældre eller idetmindste af deraf angrebne Mødre, saagodtsom uundgaelig blive Offre for den. Dersom man paa Dødelisterne kunde optælle alle disse Børn, hvoraf mange ere anførte som »pludselig døde», døde af »Krampe», af »Atrophi» o. s. v. o. s. v., og dertil vilde lægge de ikke faa Voxne, som i en Række af Aar have lidt af Syphilis

og ere anførte som døde af »Lamhed», »Apoplexi», »Hjerneblødhed» o. s. v. — da vilde man sikkert finde at Syphilis ogsaa i vor Tid er en temmelig hyppig Dødsarsag, om end Forholdet mellem den og Døden nu er mindre iøinefaldende, end det var i tidligere Tider og under slette hygieiniske Betingelser.

De veneriske Sygdomme og specielt Syphilis maa saaledes endnu regnes blandt de mest ondartede Sygdomme, da de vise deres Ondartethed baade ved at forstyrre det angrebne Individts Helbred og true hans Liv, og ved at tilintetgjøre hans Afkom. Flere andre bekjendte og frygtede ondartede Sygdomme, f. Ex. Cholera, Pest, Typhus o. s. v. kunne vel i kort Tid bortrive en stor Mængde Mennesker og i det Hele taget optræde med en ængstende Voldsomhed; men mellem hvert større Udbrud af dem ligger sædvanlig flere og undertiden mange Aar; de bortrive ligesaa vel og undertiden i høiere Grad ældre som yngre Individder, de nedbryde sjelden Patienternes Helbred for Resten af Livet, og deres Indvirkning spores i Reglen ikke paa Børnene. Deres Ondartethed er saaledes kun ringe i Sammenligning med de veneriske Sygdommes, der især angribe Individder i den kraftigste Alder og ved udbredte daglige Ødelæggelser underminere ikke et enkelt Menneskes, men Menneskehedens Konstitution. Med Hensyn til denne jævne og vedholdende skadelige Indvirkning paa Slægten, staae de veneriske Sygdomme idetmindste ved Siden af de farligste chroniske Sygdomme f. Ex. Phthisis, der ogsaa gjør sin fordærvelige Indflydelse gjeldende paa Afkommet, men dog i Reglen lader Individderne naae en vis, undertiden ikke ganske kort Levealder, medens den nedarvede Syphilis sædvanlig bortriver dem i den spædste Alder.

Men i een og en meget vigtig Henseende ere vi anderledes stillede ligeoverfor Syphilis, end ligeoverfor de fleste ødelæggende epidemiske og chroniske Sygdomme. Medens vi for de fleste af disses Vedkommende langtfra ere paa det Rene med Hensyn til deres Oprindelse, vide vi med Hensyn til Syphilis, at Ingen kan blive angrebet deraf uden at have været i Berøring med et syphilitisk Individ. Denne Erfaring er af stor og væsentlig Betydning.

Ved denne sin Smitsomhed faaer den syphilitiske Sygdom en endnu sørgeligere Indflydelse paa Samfundet. Ved en overfladisk Slutning kunde man maaske komme til det Resultat, at netop denne Egenskab ved Sygdomme er heldig, for saavidt det herved kommer til at berøe paa Enhver selv, om han vil udsætte sig for Berøring med Smittestoffet eller ikke, med andre Ord: at i Reglen kun de blive angrebne deraf, som selv have forskyldt det. Men ved nøiagtigt Kjendskab til de virkelige Forhold, saaledes som de kunne iagttages i Hospitalerne og i det daglige Liv, vil man finde, at der er saa mange Undtagelser fra den saaledes konstruerede Regel, at det er nødvendigt at tillægge dem en særdeles stor Betydning. Det er ingeniunde nogen Sjældenhed, at Syphilis overføres fra den skyldige Mand til den uskyldige Hustru og derfra ved Smitte videre til de opvoxende Børn og ved Arv til de senere fødte, eller at Sygdommen ved løsagtige Tjenestefolk overføres paa en heel Familie, eller at den fra et syphilitisk Barn overføres paa en uskyldig Amme og igjen fra hende videre til hendes Mand og Børn. Den syphilitiske Sygdom er saaledes netop paa Grund af sin eiendommelige Smitsomhed saa meget farligere for Samfundet, idet den ikke blot følger som Løn

for forskyldt Brøde, men fra den Skyldige kan overføres paa de mest Uskyldige.

Men paa den anden Side har denne vor Kjendskab til Sygdommens Udbredelsesmaade ogsaa sin store praktiske Fordel, idet den giver os Vaaben i Hænder til dens Bekæmpelse. Vel er Indsigt i Aarsagsforholdene med Hensyn til de veneriske Sygdomme ikke af saa afgjørende Betydning, som f. Ex. med Hensyn til forskellige parasitiske Sygdomme, hvor Opdagelse af Sygdommens Natur strax viser den bestemte Vei til dens Helbredelse (Udryddelse af Parasiterne); men den har dog altid den store Betydning, at den gjør det muligt at efterspore og om muligt stoppe eller idetmindste kontrollere dens væsentligste Kilder, og saaledes maaske indskrænke dens fordærvelige Indflydelse paa hele Samfundet.

Forud for en saadan Undersøgelse af disse Kilder til Sygdommens Udbredelse og Vedligeholdelse, maa imidlertid gaae en Undersøgelse af de veneriske Sygdommes Udbredelse i Forhold til Befolkningen i en længere Aarrække, for at det kan blive bragt paa det Rene, om disse Sygdomme i det Hele taget, eller de farligste af dem, ere i Aftagende eller i Tiltagende. Dersom det første viser sig, vil det aabenbart være det klogeste for Administrationen at følge den hidtil betraadte Vei; hvorimod det, saafremt det sidste skulde vise sig, maa være nødvendigt at udfinde Aarsagerne til denne Tiltagen og derefter vælge andre Forholdsregler eller benytte de hidtil anvendte paa en anden Maade.

Almindeligt Hospital har siden 1809 været Hovedoplagstedet for de veneriske Sygdomme i Kjøbenhavn.

blive Gjenstand for det næste Afsnit. Tilvejebringelsen af det fornødne Materiale skyldes særdeles Velvillie af Hr. Konferentsraad Bræstrup, som med største Liberalitet har tilladt, at de nødvendige Oplysninger ere blevne uddragne af Politiets Bøger og Lister. At Fremstillingen er kommet de faktiske Forhold saa nær som mulig, skyldes væsentlig d'Herr Politiassistenter Nielsen og Preetzmann og Hr. Politilæge Hecquet, som ikke blot med største Redebonhed have meddelt alle forlangte Oplysninger, men ogsaa ved velvillig Imødekommen have hjulpet til at bringe Lys i forskjellige Forhold, som ere af den Beskaffenhed, at de kun kunne opklares ved den detaillerede Indsigt, som følger med lang Erfaring.

II.

Ved en alvorlig Undersøgelse af Aarsagerne til Prostitutionen og den dermed uundgaaelig følgende Udbredelse af veneriske Sygdomme, maa man vistnok komme til det Resultat, at det er med stor Uret, at man isærdeleshed og saagodtsom udelukkende pleier at ansee Kvinden for den skyldige*), og betragter Mandens Virksomhed ved denne Handling som Noget, der følger med og under alle Omstændigheder ikke har stor Betydning. Denne Opfattelse er ensidig og uretfærdig. Naar der ved

*) Prostitution: its causes and its remedies. (The british and foreign medico-chirurgical review. April 1858.)

Prostitutionen drives en vanærende Handel, saa tager Manden ikke mindre Del deri end Kvinden, idet han optræder, som Kjøber, naar hun er Sælger, og — for at blive i Billedet — væsentlig ved sine Tilbud fremkalder Varer paa Markedet. Dernæst er det i mange Tilfælde hans Mangel paa Herredomme over sine Drifter og Lidenskaber, der er Skyld i, at Kvinden gjør det første Skridt henimod Prostitutionen; og endnu oftere er det hans Egoisme og Mangel paa virkelig Æresfølelse, der efter Faldet overlader hende til Nød og Elendighed, saa at hun uundgaaelig naaer den Dybde, hvorfra hun ikke mere kan drages op. Endelig er det ogsaa ligesaa vel ved hans Virksomhed, som ved Kvindens, at de af Prostitutionen i høi Grad afhængige veneriske Sygdomme blive udbredte og vedligeholdte.

Naar man derfor for Alvor vil forsøge paa at bekæmpe Prostitutionen og de dermed forbundne Onder, er det indlysende, at det ikke blot er Kvinden, man skal have sin Opmærksomhed henvendt paa, men ogsaa paa Manden. Det radikaleste eller eneste radikale Middel vilde vistnok være en Forandring i Opdragelsesmetoden, saa at det Maal, som tilsigtes ved Opdragelsen bliver, ikke blot at fylde Individerne med Kundskaber, men at bibringe dem virkelig Dannelse, Selvbeherskelse og Agtelse for egen og andres Person. Men til en saadan Forandring er der endnu ingen Udsigt; foreløbig, indtil Opdragelsen er kommet i et bedre Spor og indtil Frugterne deraf ere blevne kjendelige i det sociale Liv, maae vi tage Forholdene saaledes som de foreligge; uagtet vi maae erkjende, at det i mange Tilfælde er Mændene, der er det egentlige Ophav til Prostitutionen og dens uundgaaelige Følger, og at det i alle Tilfælde er dem, der holde

den vedlige, fordi de ikke ansee det for en Skam at optræde som Kjøbere af hvad, der aldrig burde være Gjenstand for Salg, og at det ikke mindre er dem, end Fruentimmerne, som bidrage til at udbrede en af dens værste materielle Følger: de veneriske Sygdomme, nødes vi dog til — naar Resultatet af Undersøgelserne skal være direkte praktiske Foranstaltninger — for Øieblikket saagodtsom at see bort fra Mændenes Virksomhed, og næsten udelukkende at henvende vor Opmærksomhed paa Fruentimmerne, fordi de ere de eneste, som under vore nuværende Samfundsforhold kunne underkastes nogen Kontrol.

Med Hensyn til Fruentimmerne er der ligeledes kun eet radikalt Middel, nemlig at modarbejde de Aarsager, som især vides at gjøre dem til Offre for Prostitutionen (Mangel paa Dannelse, Lyst til Pynt, utilstrækkeligt Erhverv, Nød og Elendighed). Men Bestræbelserne i denne Retning kunne kun langsomt have Fremgang; og endnu i en uberegnelig lang Tid ville alle disse Onder gjøre sig gjældende.

Man har, saavel hos os, som i andre Lande, troet at kunne unddrage Prostitutionen nogle af dens Offre, ved at danne særegne Foreninger, hvis Maal er at komme de Fruentimmer imøde, som vise Anger og Lyst til at forlade Prostitutionen; men det er sorgeligt, at Virkningerne af disse velmente Bestræbelse meget ofte ere tvivlsomme og ubetydelige. Om endog en eller anden Ulykkelig ved disse Foreninger bliver trukket ud af Prostitutionen, seer man dog altid at hendes Plads strax bliver opfyldt af en Anden. I Bryssel er i dette velgjørende Øiemed dannet en særegen Stiftelse «Couvent

des filles repenties» hvis Virkninger af Dr. Marinus*) beskrives saaledes: »De (i Stiftelsen optagne Fruentimmer) forlade den først naar man troer, at de ere tilstrækkelig forberedte og bestemte paa at føre et sædeligt Liv. Men uheldigvis bliver dette ikke altid Tilfældet; efter et kortere eller længere Ophold i Stiftelsen, finde mange af dem det mere behageligt og fordelagtigt paany at hengive sig til de sørgelige Tilbøieligheder, som tidligere have ødelagt dem, og de lade sig paany indskrive i Listerne over de offentlige Fruentimmer». Paa de fleste andre Steder er Forholdet ikke stort bedre, ligesom det heller ikke, efter Alt hvad der er bekjendt, synes at være det hos os, hvor der ikke virkes ved nogen egentlig Magdalene-Stiftelse, men ved en Forening. Dr. Marinus Slutningsbemærkning fortjener ogsaa fuld Opmærksomhed, ihvorvel den kun for en Del kan anvendes paa vore Forhold: »Denne Indretning fyldestgjør ikke sin Hensigt, idet den kun tager sig af de Fruentimmer, som ere besudlede med Laster, og som vanskelig ville opgive deres skændige Næringsvei, for at erhverve deres Brød ved deres Hænders Gjerning eller i en tjenende Stilling. Resultatet vilde blive et ganske andet, dersom de, som staae i Spidsen for saadanne Institutioner, gjorde sig det til Opgave at udfinde de unge Piger, som kuu Nød og Elendighed, næsten imod deres egen Villie, lede til at blive Offre for Forførelse og Udsvævelser, og dersom de vilde sørge for at de strax ved det første Skridt, som de gjøre paa denne sørgelige Vei, kunde finde Tilflugt, Beskyttelse og Raad.»

Denne Tanke ligger ogsaa til Grund for flere i England stiftede velgjørende Selskaber, f. Ex. for det 1835

*) De la prostitution à Bruxelles. (Tillæg til Parent-Duchatelet, edit. 3. Tome II).

For alle de ved Visitationerne truffne Sygdomstilfælde.	For de Tilfælde, som udbrede syphilitisk Smitte.	For de Tilfælde, som udbrede gonorrhøisk Smitte.
Mai.	Marts.	Marts.
August.	Oktober.	Oktober.
Oktober.	December.	Juli.
Juli.	April.	December.
December.	Mai.	Mai.
April.	Januar.	Juni.
Februar.	Juli.	November.
November.	November.	April.
Januar.	Februar.	Januar.

Indskrivningen.

Indskrivning af et Fruentimmer som offentligt er en meget haard Foranstaltning, fordi vedkommende Fruentimmer derved offentlig betegnes som den, der har sat al Ære tilside og kun vil leve af og leve for at drive Handel med sin Person. Den bør derfor, hver enkelt Gang den bringes i Udførelse, benyttes med stor Forsigtighed og med alle mulige Hensyn. At dette virkelig tilsigtes hos os, fremgaaer af den ovenfor givne Beskrivelse af Ordningen af Prostitutionen i Kjøbenhavn.

Naar et Fruentimmer selv forlanger Indskrivning, bliver hendes Begjæring ubetinget afslaaet, dersom hun ikke har naaet Myndighedsalderen (18 Aar) og sædvanlig ogsaa naar hun er gift*). Naar ingen af disse

*) Efter Lovgivningen straffes gifte Koner meget haardt naar de gribes i Høer; ved at tolerere at de fungere som Skjøger, vilde Politiet altsaa i høi Grad hjælpe til at eludere Loven.

Hindringer foreligger, bliver der indhentet nøiagtig Underretning om hendes tidligere Levnet og foregaaende Forhold (om hun har ligget i Hospitalet for venerisk Sygdom, om hun har Børn o. s. v.), og om de Motiver, der have bevæget hende til det Skridt, hun gjør. Dersom det efter denne Undersøgelse viser sig, at der er nogen Sandsynlighed for, at hun ikke er aldeles fordærvet, og der er noget Haab om at føre hende tilbage til et skikkeligt Levnet, eller dersom hendes Forældre modsætte sig Beslutningen, forsøger man paa at afdrage hende fra sit Forsæt, enten ved at advare hende eller ved at overgive hende til Forældrene, forat de kunne paavirke hende, eller hun bliver sat under Opsigt af velgjørende Selskaber, som tage sig af moralsk fordærvede Personer, eller hun bliver overgivet til Fattigbestyrelsen. Dette sidste er navnlig Tilfældet dersom hun er under 18 Aar, da Fattigdirektionen saa er hendes naturlige Værge.

Indskrivning ved Tvang finder kun Sted, naar et Fruentimmer gjentagne Gange har været venerisk, og naar der foreligger bestemte Beviser for, at hun benytter Prostitutionen som Existensmiddel. Desuden tages ogsaa her Hensyn til hendes tidligere Levnet og Opførsel. Indskrivningen benyttes altsaa kun som et Nødværge for at beskytte Samfundet mod Udbredelse af venerisk Smitte af et Individ, som har givet utvivlsomme Beviser paa, at hun baade kan og vil udbrede saadan Smitte.

Medens disse Bestemmelser unægtelig vidne om Humanitet og Agtelse for Menneskeværd, idet de røbe en tydelig Utilbøielighed til at bryde Staven over Nogen, undtagen naar Hensyn til hele Samfundets Vel strengt fordre det, og selv da kun efter alvorlig Overveielse, maa

det i høi Grad beklages, at Udførelsen af dem, saaledes som Forholdene nu ere, aldeles afhænger af Tilfældigheder. Bestemmelserne ere egentlig kun et Slags Vedtægter, en Tradition, men ikke noget Reglement; Frugterne af deres Gjennemførelse i Praxis ere derfor aldeles afhængige af hvorledes de opfattes af de Embedsmænd, som ere satte til at benytte dem. Som det vil sees af den meddelte Beskrivelse af Prostitutionens Ordning, er det Politiassistenterne, som det Hverv er overdraget, at anstille de nødvendige Undersøgelser i Anledning af Indskrivningen og indlede denne. Men med Hensyn til disse Embedsmænd, hvis egentlige Kald er det executive Politi, er der ingensomhelst Garanti for, at de ville være i Besiddelse af de nødvendige Evner til at opfatte dette Forhold paa en rigtig Maade og styre det efter heldige Principer; thi de Egenskaber, der maa fordres hos den Mand, der skal staae i Spidsen for Ordningen af Prostitutionsforholdene, ere ganske andre, end dem, der i Reglen fordres og kunne fordres hos Assistenterne i det executive Politi. Der er derfor i den nuværende Ordning ingensomhelst Sikkerhed for at virkelig humane Hensyn altid i saa høi Grad blive tagne ved Indskrivningen, som en alvorlig Betragtning af disse Forhold maa fordre og som den af Politichefen refererede Ordning synes at bestemme. Sikkerhed i saa Henseende kan kun opnaaes, naar Indskrivningen, tilligemed Alt Andet, hvad der vedkommer Prostitutionen, bliver overdraget til een Mand, som er i Besiddelse af de dertil nødvendige Evner, og er stillet saaledes, at han ikke ved andet uvedkommende Arbeide eller ved forstyrrende Indblanding er forhindret i personlig at undersøge og ordne hele Detaillen af disse vanskelige Forhold. Vi skulle

nærmere komme tilbage til dette Spørgsmaal, naar vi først have betragtet de Resultater, Indskrivningen hidtil har givet.

Det er ikke muligt af Listerne over de indskrevne Fruentimmer, at drage nogen bestemt Slutning angaaende Antallet af de offentlige Fruentimmer, som i Gjennemsnit have fungeret som saadanne i de enkelte Aar. Antallet af de for hvert enkelt Aar indskrevne Fruentimmer er nemlig ikke konstant og fast, men der er stadig Tilgang og Afgang i Aarets Løb, og desuden ligger der bestandig et ikke ubetydeligt Antal af de indskrevne Fruentimmer i Hospitalet. Den eneste Maade, hvorpaa man kan udfinde Gjennemsnitstallet for de indskrevne Fruentimmer, som i hvert enkelt Aar ere mødte til Visitation, er, ved at dividere det i hvert Aar angivne Antal Visitationer af offentlige Fruentimmer med Visitationsdagens Antal, altsaa for Aarene fra 1850 til Midten af 1853 med 52 (der blev i disse Aar visiteret 1 Gang ugentlig) og for Aarene fra Midten af 1853 til 1859 med 104 (der blev udført Visitation 2 Gange om Ugen). Resultatet af en saadan Beregning er:

Aar.	Antal indskrevne offentlige Fruentimmer, som mødte til Visitation.
1850	173
1851	170
1852	171
1853	159
1854	161
1855	184
1856	186
1857	207
1858	243
1859	267

uberettiget Vilkaarlighed kan overlades Politiassistentene, som en Biforretning til deres mange andre Forretninger.

III.

Vi have seet at Prostitutionen bliver betragtet som et Onde og en Uorden, der er nødvendig eller under alle Omstændigheder ikke kan fjernes, uagtet de strenge Lovbud, hvorved den forbydes, og at Politiet derfor for Tiden seer igjennem Fingre med dens Udøvelse, hvilket specielt betegnes ved det Udtryk, at Prostitutionen »tolereres» af Politiet. Men denne Tolerance er tillige forbundet med meget alvorlige Indgreb i den personlige Frihed, som ikke kunne taales af den offentlige Mening, med mindre det godtgjøres, at disse Indgreb virkelig ere nødvendige og at de tjene til at forebygge eller formindske meget betydelige Onder.

Ved disse Indgreb i den personlige Frihed tilsigtes en Formindskelse af de Onder, som ere forbundne med Prostitutionen, og navnlig: Indskrænkning i Udbredelsen af de veneriske Sygdomme, Forhindring af de Uordener og offentlige Skandaler, som Prostitutionen uundgaelig medfører, naar den ikke holdes i Ave, og endelig Forebyggelse af en Del Forbrydelser, som den let giver Anledning til (især Forførelse af Ungdommen, Prostitution af Børn o. s. v.)

Indskrænkning i Udbredelsen af veneriske Sygdomme kan bestemt paavises som en Følge af Visitationerne, idet vi have seet, at saagodtsom alle Former af venerisk Sygdom, og specielt de mere ondartede, forekom forholdsvis (i Forhold til Visitationernes Antal) meget sjæld-

nere hos de Fruentimmer, som blive underkastede regelmæssig Visitation, (de Indskrevne), end hos dem, som kun leilighedsvis blive underkastede denne kontrollerende Foranstaltning (de uindskrevne). Men Tabellerne have tillige viist, at der desuagtet Aar for Aar bemærkes en Tiltagen af samtlige veneriske Affektioner i Byen og specielt af Gonorrhoe og konstitutionel Syphilis. Den Fordel, som bevislig kan opnaaes og opnaaes ved hensigtsmæssig Visitation, bliver saaledes saagodtsom forsvindende derved, at kun et ringe Antal af de til Prostitutionen hengivne Fruentimmer, blive underkastede saadan Kontrol.

Ved Ordningen af Prostitutionsforholdene tilsigtes ogsaa en Forebyggelse af de Uordener og Skandaler, som følge med Prostitutionen. I den Meddelelse om den nuværende Ordning af Prostitutionsforholdene, som tidligere er givet, findes (Side 39) enkelte specielt herhenhørende Bestemmelser: »De (offentlige Fruentimmer) maae ikke indtage de første Pladser i Theatrene eller paa andre offentlige Steder»; »de maae ikke holde Forsamlinger paa Gaderne eller antaste de Forbigaaende med Ord eller paa anden Maade»; »de maae ikke opholde sig i Gaderne eller ved Indgangen til deres Bolig efter Klokken 11 om Aftenen»; »de maae aldrig vise sig i Vinduerne»; »de maae udenfor Huset unnlade Alt, hvad der kan støde Anstændighedsfølelsen«. Hvor god Hensigten end kan være med disse Bestemmelser, saa viser den daglige Erfaring dog, at de ikke overholdes. Ikke engang ved de matte Ruder hindres de offentlige Fruentimmer i at vise sig i Vinduerne; i flere Gader træffer man dem i Grupper, spærrende Fortouget og hindrende Passagen; selv Hovedgader f. Ex. Dronningens Tvergade, ere ikke engang undtagne herfra. I de mest befærdede Gader, f.

Ex. Østergade kan man om Aftenen, paa den Tid Færdselen er stærk, træffe offentlige Fruentimmer, ikke enkeltvis og rolige, men sædvanlig to eller flere i Selskab, høiøstede og uforskammede. Det er saaledes kun i meget indskrænket Forstand at man kan paastaae, at de med Prostitutionen forbundne offentlige Skandaler og Uordener holdes i Tømme.

Endelig tilsigtes ogsaa en Forebyggelse af de Forbrydelser, som Prostitutionen let giver Anledning til. Det er saaledes bestemt med Hensyn til de offentlige Fruentimmer, at »de maae ikke modtage Panter, som Sikkerhed for Betaling»; de »maae ikke have Børn eller unge Piger hos sig»; »deres Tjenestepiger skulle have naaet en saadan Alder, at man ikke kan antage at de ville hengive sig til Prostitution»; »Politiet vaager med særdeles Omhu over at hemmelige Forsamlinger af Personer af begge Kjøen ikke finde Sted i det Øiemed at begunstige Udsvævelser af Ungdommen. Herhenhørende Forseelser blive altid straffede med hele Lovens Strengthed». Medens Politiet vistnok efter bedste Evne søger at overholde disse Bestemmelser, forekommer der dog ikke sjelden Tilfælde, hvor unge Mennesker ere blevne forførte af offentlige indskrevne Fruentimmer. Det hænder ingenlunde sjelden at Skoledrenge og Læredrenge søge Lægehjælp for Sygdomme, som de have paadraget sig ved Besøg hos offentlige Fruentimmer. Dersom disse vare sikre paa alvorlig Straf, naar det kunde opdages, at de havde modtaget Besøg af Drenge, og dersom de vare forhindrede i med Frækhed at udstille sig for Forbigaaende, vilde saadan Forførelse dog maaske forekomme sjeldnere. Den Udstilling af dem, som paa mange Steder af Byen kan iagttages om Aftenen, er ikke blot uheldig, fordi

den er en Uorden paa offentlig Gade, men den er ogsaa farlig, fordi den kan give Anledning til Forførelse. Dette kan neppe paa nogen Maade gjøres mere indlysende end ved nedenstaaende Citat af Dr. Deslandes*). »Hvor frastødende end det Fruentimmer er, som udleier sit Kjøen, ligesom Dagleieren sine Muskler, kan jeg dog forstaae, at Prostitutionen bliver tilladt og endog beskyttet, naar den ikke overskrider visse Grændser —, men naar Prostitutionen træder ud paa offentlig Gade, naar den der fremviser sin Cynisme og udfolder sine Løkkemidler, naar den endelig udsætter vore Sønner og Døtre for i et Øieblik at blive bekendte med det, som vi med saa stor Omhu have skjult for dem, da begaaes der en Forbrydelse, ikke blot fra de Ulykkeliges Side, som drive en saadan Næringsvej, men fra deres Side, som have Evne til at forhindre det, men tillukke Øinene eller give det Autorisation».

Ved den nuværende Ordning af Prostitutionsforholdene har man altsaa ikke opnaaet de tilsigtede Resultater. De veneriske Sygdomme vedblive at være i Tiltagende og den offentlige Skandale og Forførelse bliver ikke forhindret.

Den væsentligste Grund til at saa lidet er udrettet, maa ikke nærmest søges i en Ufuldkommenhed ved de enkelte Foranstaltninger, hvoraf nogle f. Ex. Visitationen af de indskrevne Fruentimmer og den Maade hvorpaa den besørages, kan stilles ved Siden af og endog over de fleste andre Landes; den maa heller ikke søges i en Mangel paa god Villie eller Interesse for disse Forhold hos Politichefen og de af Politiets Embedsmænd (Assi-

*) De l'onanisme et des autres abus vénériens, Paris 1835 (Citatet efter Parent-Duchetelet, T. I. 536.).

stenterne), hvem Udførelsen af de enkelte Foranstaltninger paahviler, og under hvis Ledning der stadig er forsøgt nye Midler for at opnaae bedre Resultater (hyppigere Visitationer o. s. v.); men den egentlige Grund til at de ikke ubetydelige Anstrængelser have været saagodtsom frugtesløse, er, at Prostitutionen hidtil ikke er blevet ordnet og ledet efter noget bestemt Princip. Politichefen staaer vel i Spidsen for hele Ordningen, men hans Tid er for optaget af mangfoldige vigtige Forretninger, til at han selv kan beskæftige sig med Detaillen, det vil sige forskaffe sig personligt Bekjendtskab til alle de vedkommende (mistænkte og indskrevne) Fruentimmer, lede Indskrivningen o. s. v., ikke at tale om at saadanne Forretninger vilde være kun lidet passende for en saa høitstillet Embedsmand. Detaillen, det vil i disse Forhold sige det Hele, bliver derfor overladt til Politiassistenterne*), som saaledes egentlig, hver i sit Distrikt, staae i Spidsen for Administrationen i denne Retning; men de ere hindrede i at virke med tilstrækkelig Kraft og gribe Sagen an med Interesse ved den Omstændighed, at de ved Udførelsen af de enkelte Foranstaltninger tillige ere bundne ved Hensyn til de overordnede, med Detaillen ikke altid fuldt bekjendte, Politiembedsmænds Mening. Politiassisterne skulle, hver i sit Distrikt, søge at opdage og holde Øie med de mistænkelige Fruentimmer, besøge og foranledige Indskrivningen, kontrollere de Indskrevne o. s. v.; men samtidig hermed og assisterede af de samme Underordnede skulle de tillige besøge en stor Mængde andre Forretninger, vedkommende det exekutive

*) Den Side 36 nævnte Protokolførsel paa Politikammeret besørges nu af en Betjent.

Politi. Det er derfor saare rimeligt, at det ikke sjelden maa mangle dem paa Tid og undertiden ogsaa paa tilstrækkelig Assistance af underordnede Betjente til at overholde alle de engang for Prostitutionen vedtagne Bestemmelser; og det er naturligt, at de fleste af dem vilde opfatte Maalet for Ordningen af Prostitutionen væsentlig kun som en Indskrænkning af Skandalen, da man ikke kan vente at de i Reglen skulle have Øie for eller Forstand paa den Vigtighed, Foranstaltningen har for den offentlige Hygieine; endelig vilde det være i høieste Grad forunderligt om alle de samtidig virkende Politiassistenter netop fulgte samme Strenghed med Hensyn til Udførelsen af de enkelte Foranstaltninger. I Reglen kan man antage, at det vil gaae saaledes, at en Assistent især søger sin Styrke i en Foranstaltning, en anden i en anden o. s. v. Men Hovedsummen af alle disse Bestræbelser og Anstrængelser bliver dog tilsidst meget lille, fordi der paa en Side trækkes fra, naar der paa en anden Side lægges til. Dette vil bedst forstaaes ved nogle Exempler.

Med Hensyn til Indskrivningen have vi seet, at der i det af Politichefen meddelte Regulativ indeholdes, saavel Bestemmelser sigtende til at undgaae letsindig eller overilet Indskrivning (Advarsler, Indvirkning af Forældre og Værger, Paavirkning af velgjørende Selskaber, bestemt Alder o. s. v.), som ogsaa en nærmere Angivelse af de Omstændigheder, som især skulle betinge Indskrivningen (flere Gange at have været behandlet for venerisk Sygdom og bevislig at hengive sig til Prostitutionen, for at fortjene derved); men desuagtet have vi dog seet, at af et meget betydeligt Antal Fruentimmer, som ere Politiet bekjendte som løsaglige og have været behandlede i Ho-

spitalet for venerisk Sygdom, kun en meget ringe Del bliver indskrevet. Dette kan ikke forklares af en Ulyst hos Politiassistenterne til at befordre Indskrivningen i de Tilfælde, hvor den kan være indiceret og kan forsvares, men alene deraf, at Politiassistenterne følge forskjellige Principer med Hensyn til Udførelsen af denne Foranstaltning, hvorved det bliver muligt for de løsagtige Fruentimmer at unddrage sig Indskrivning ved at flytte fra det ene Distrikt til det andet, ved at træffe Valget mellem de strengere og de slappere Principer. Herved, saavel som ved den ovenfor omtalte usikre, dels afhængige dels selvstændige Stilling, Politiassistenterne indtage med Hensyn til Ordningen af disse Forhold, maa disse Embedsmænds Interesse for Foranstaltningen og dens Betydning i høj Grad blive sløvet; og det er ingenlunde forunderligt, om en Politiassistent, som begyndte sin Virksomhed med de mest bestemte Grundsætninger og de bedste Forsætter, lidt efter lidt, efterhaanden som han opdager hvorledes hans gode Bestræbelser blive lammede og Virkningerne deraf neutraliserede ved hans Kollegers Uvirksomhed eller ved modsatte Foranstaltninger, forandrer eller opgiver sine Grundsætninger, saa at hans Distrikt, som i Begyndelsen var en Rædsel for de af hemmelig Prostitution levende Fruentimmer, ender med at blive et Asyl for dem.

Denne Mangel paa Enighed i Udførelsen af Bestemmelserne har naturligvis mindre Betydning ved de mindre væsentlige Foranstaltninger, men den er med Hensyn til dem ofte meget mere iøinefaldende. Af disse Smaaforanstaltninger er der neppe nogen, hvor Mangel paa een Villie i Administrationen sees saa tydelig, som ved den i de senere Aar i en Del af Byen indførte Bestemmelse,

at Vinduesruderne hos de offentlige Fruentimmer skulle være matte. Hensigten med denne Foranstaltning, som ogsaa har været bragt i Udførelse i Paris og andre Stedre, er at hindre Fruentimmerne i at opstille sig i Vinduerne, noget som vanskeligt forebygges ved Forbud, som de altid overtræde, eller ved Kullegardiner og Jalousier, som de stille sig foran; men ved de matte Ruder opnaaes det heller ikke, da Fruentimmerne altid vide at indrette sig enkelte Dele af Vinduet til at vise sig i. Denne Foranstaltning har desuden den Skyggeside, at den bidrager til at formindske Lyset i Værelserne og saaledes, navnlig under Epidemier, kan være skadelig for Sundheden. Muligvis det er dette Hensyn, muligvis ogsaa det er andre Grunde, som er Skyld i, at denne Foranstaltning er indført paa en Politiassistentens Gebet, men ikke paa en andens; men hvilke Grundene end ere, saa er saadan paafaldende Uregelmæssighed meget uheldig, fordi den kan tyde paa, at der ogsaa maa være flere Villier, som gjøre sig gjældende i Udførelsen af de mere vigtige Foranstaltninger.

Der er endelig endnu een Omstændighed, som i høj Grad forhindrer en Ordning af Prostitutionen i Kjøbenhavn eller navnlig Undertrykkelse af den hemmelige Prostitution; denne Omstændighed er de indviklede Jurisdiktionsforhold. En stor Del af de til Byen nærmest grændsende Jurisdiktioner (Nordre, Søndre, Amager Birk) ere i Virkeligheden, med Hensyn til Bebyggelse og Beboelse, Kvarterer af Kjøbenhavn; men de ere ikke underlagte dettes Politi, og de derværende Politiembedsmænd kunne, paa Grund af de til deres Raadighed staaende Midlers Utilstrækkelighed, ingen virksom Kontrol føre med Prostitutionen. Herved er det blevet muligt for en stor Del

Fruentimmer, som drive Prostitutionen i Smug, at undrage sig regelmæssig Kontrol ved at flytte ind i disse Distrikter.

Disse Bemærkninger i Forening med et Tilbageblik paa alle de foran meddelte detaillerede Oplysninger, maae gjøre det indlysende, at en Reform i Administrationen af Prostitutionsforholdene er paatrængende nødvendig. Vi have seet at der ved Indførelse af smaa Forandringer og Forbedringer i enkelte Retninger (hyppigere og nøiagtigere Visitation, matte Ruder o. s. v.) ikke er blevet opnaaet heldigere Resultater, med Hensyn til Indskrænkning af de veneriske Sygdomme og Forhindring af Skandalen, men at Virkningen af forøget Kontrol paa et Punkt og i en Retning, altid er blevet tilintetgjort ved Mangel paa Kontrol eller utidig Eftergivenhed i andre Retninger eller paa andre Steder. De hyppigere og nøiagtigere Visitationer have f. Ex. intet Resultat givet, fordi nødvendig Kontrol med den samtidig stærkt tiltagende hemmelige Prostitution blev forsømt. Naar derfor noget Resultat skal opnaaes, er det absolut nødvendigt at denne Uensartethed og Principløshed i Administrationen bliver fjernet, og at Kontrollen i sin Helhed bliver ledet efter bestemte Principer eller efter een Villie og kommer til at naae saa vidt, som den hemmelige Prostitution strækker sig.

I en Del Byer, f. Ex. forskjellige franske Byer, lige-saa i Rotterdam, Haag, Bryssel, Turin o. s. v. har man i den nyere Tid fundet det nødvendigt at lade udarbeide »Reglementer» eller »Instruktioner» med Hensyn til Ordningen af Prostitutionen, idet man har indseet, at enhver-somhelst Ordning af disse Forhold, uden saadanne ledende Bestemmelser, maa blive i høj Grad usikker og afhængig

af de respektive Embedsmænds Forgodtbefindende. Ved saadanne »Reglementer» er naturligvis ikke tilsigtet at legalisere Prostitutionen eller at sætte den i Klasse med lovlige Næringsveie, men der er tilsigtet at tilveiebringe en fast og ikke vilkaarlig Kontrol med den, idet man erkjender at man er nødsaget til at tolerere den, men ogsaa forpligtet til at holde den indenfor visse Grændser og gjøre den saa uskadelig som mulig. Disse »Reglementer» ere paa de fleste Steder fremkomne ad administrativ Vei. I Bryssel er Reglementet »fait en séance du conseil communal, à l'hôtel de ville»; i Turin er et Reglement offentliggjort af Indenrigsministeren, et andet, efter hans Foranstaltning, af en Departementschef i Indenrigsministeriet. Da Prostitutionen faktisk og øiensynlig ogsaa tolereres i Kjøbenhavn, er Trangen til et Reglement ikke mindre her, end i de nævnte Byer; og Hensyn til den personlige Frihed vil neppe i høiere Grad hindre Tilveiebringelsen af et saadant Reglement for Kjøbenhavn, end Tilfældet har været for andre Byer (Bryssel—Turin), hvor den personlige Frihed ikke respekteres mindre end hos os. Den offentlige Moral vilde vist heller ikke lide ved, at der gennem Rigsdagen tilveiebragtes en Bemyndigelse for vedkommende Autoritet til at lade udarbeide et Reglement for den Kontrol, som er nødvendig for at forhindre Udbredelsen af veneriske Sygdomme og fjerne Skandalen fra offentlig Gade.

For at give et Begreb om, hvor omfattende saadanne Reglementer ere, meddeles en Oversættelse af et af de nyeste, som eksisterer, nemlig det for Byen Turin, som er dannet efter Reglementet for Bryssel. Allerede under 20 Juli 1855 udkom, efter Foranledning af Indenrigsminister Ratazzi og underskrevet af ham, de af Dr. Sperino

De vigtigste Resultater af de meddelte Undersøgelser:

1. Det er utvivlsomt, at de veneriske Sygdomme og specielt de gonorrhøiske Former og konstitutionel Syphilis tiltage jævnt og stærkt i Kjøbenhavn. Fra Aaret 1850 til 1859 er det Antal Patienter (især Fruentimmer), som indlægges i Almindeligt Hospital med veneriske Sygdomme, steget til over det Dobbelte, og Udgifterne for Kommunen ere stegne i omtrent samme Forhold.

2. Den eneste praktiske Foranstaltning, som for Tiden kan bringes i Anvendelse mod den tiltagende Udbredelse af de veneriske Sygdomme, er en ordnet Kontrol med Prostitutionen, hvis Existents man er blevet nødsaget til at anerkjende, tiltrods for de strengt forbydende Lovbud.

3. Antallet af de Fruentimmer, som drive Prostitutionen hemmeligt, er i de senere Aar stærkt tiltagende i Kjøbenhavn. Disse Fruentimmer ere forholdsvis mange Gange hyppigere angrebne af veneriske Sygdomme, end de Fruentimmer, som ere underkastede regelmæssig Kontrol (Visitation), og de Affektioner, som forekomme hos dem, ere i Reglen meget ældre og mere udviklede.

4. Bestræbelserne bør derfor især gaae ud paa, at drage saa mange som mulig af de Fruentimmer, der i Smug drive Prostitutionen, ind under regelmæssig Kontrol.

5. Den Kontrol, som hidtil har været ført og endnu føres med Prostitutionen i Kjøbenhavn, er ufuldkommen. Antallet af de Fruentimmer, som bliver underkastet regelmæssig Visitation, er stadig aftagende i Sammenligning med det Antal Fruentimmer, som driver Prostitutionen uden at være under regelmæssig Kontrol.

6. Den væsentligste Feil ved den nuværende Ad-

ministration er Mangel paa Enhed og Centralisation, idet Kontrol med Prostitutionen væsentlig er overladt til Politiassistenterne. Da der ikke eksisterer noget Reglement, maa hver (for Tiden 3, senere rimeligvis 6) Politiassistent handle efter sine egne Ideer, hvoraf Følgen nødvendigvis bliver, at forskellige Foranstaltninger udføres efter uensartede Planer og med ulige Strenghed i de forskellige Dele af Byen. Herved, saavel som ved den fuldstændige Mangel paa Kontrol i de tilgrændsende Jurisdiktioner, bliver det meget let for de Fruentimmer, som leve af Prostitutionen, at unddrage sig Kontrol.

7. Det er nødvendigt, at der, efter Bemyndigelse fra Rigsdagen, tilveiebringes et Reglement for en fast og eensartet Kontrol, sigtende til at indskrænke Udbredelsen af veneriske Sygdomme og fjerne den offentlige Skandale; og det er af Vigtighed, at dette Reglement ikke blot kommer til at gjælde for Kjøbenhavn, men tillige for de tilstødende Jurisdiktioner.
